

8. Põllumajanduse peatüki sõelumised 1998. ja 1999. aastal

Ivar Sikk, Jan Roland Raukas, Raina Mõttus, Ants Laansalu

Ajavahemikus septembrist 1998. kuni novembrini 1999. aastal toimusid Euroopa Komisjonis 7. peatüki – põllumajandus - sõelumised. Sõelumiste eesmärgiks oli saada ülevaade liitumiseelsetest ettevalmistustöödest ja selgitada, kuidas Eesti institutsioonides on aru saadud Euroopa Liidu õiguslikust ja institutsionaalsest raamistikust. (pr k lüh *acquis*) Alljärgnevas tabelis on esitatud ülevaade sõelumiste teemadest.

Peatükk	Aeg
1. Üldine tutvustus; põllukultuurid; puu- ja köögiviljad; töödeldud puu- ja köögiviljad	Mitmepoolne 21.-22.09.1998 Kahepoolne 1.-2.10.1998
2. Veterinaaria Veterinaaria järelsõelumine Loomakaitse	Mitmepoolne 14.10.1998 Kahepoolne 16.10.1998 Kahepoolne 18.03.1999 29.-30.04.1999
3. Struktuurifondid; metsad; maaelu; FADN; EAGGF	Mitmepoolne 15.-17.12.1998 Kahepoolne 14.-15.01.1999
4. Piim ja piimatooted. Veise- ja vasikaliha	Mitmepoolne 19.-22.02.1999 Kahepoolne 23.-24.02.1999
5. Liha (sea-, kitse-, lambaliha), munad, linnuliha, mesi, albumiinid	Mitmepoolne 23.04.1999 Kahepoolne 5.05.1999
6. Üldküsimused; sertifikaadid, interventsioon, garantiid, toiduabi, põllumajandusstatistika jne	Mitmepoolne 26.-27.04.1999 Kahepoolne 4.05.1999
7. Riis, töödeldud tooted, loomasööt, suhkur, vein jne	Mitmepoolne 27.-28., 31.05.1999 Kahepoolne 22.-23.06.1999
8. Agenda 2000	Mitmepoolne 13.09.1999 Kahepoolne 20.09.1999
9. Fütosanitaaria 9.1. Loomasööt; taimehügieen 9.2. Taimetervis (kahjulikud organismid), seemned ja taimne paljundusmaterjal, taimekaitsevahendid 9.3. Taimetervis (pestitsiidid), mahepõllumajandus	Mitmepoolne 13.10.1999 Kahepoolne 13.10.1999 Kahepoolne 20.10.1999 Kahepoolne 3.11.1999

Mitmepoolsetel sõelumistel andsid Euroopa Liidu ametnikud ülevaate liidu põllumajanduspoliitika meetmetest, õiguslikust ning institutsionaalsest korraldusest (*acquis*).

Kahepoolsete sõelumiste käigus, mis järgnes nn mitmepoolsetele, andsid Eesti spetsialistid ülevaate vastava sektori olukorrast Eestis, seadusandlusest ja administratsiooni valmisolekust. Komisjon huvitus kõige enam Eesti valitsuse tegevuskavas planeeritud abinõudest, mis käsitsid *acquis* rakendamist liitumisel Euroopa Liiduga ja selle täitmisest. Sõelumisteks ettevalmistaval perioodil ja ka sõelumise käigus selgusid nii Eesti probleemsed valdkonnad, mis vajavad liitumiseelselt enam tähelepanu kui ka mõnes valdkonnas liitumisjärgset üleminekuperioodi. Sõelumiste tulemused olid aluseks läbirääkimiste positsioonidokumendi koostamisel.

Alljärgnevalt on esitatud lühikokkuvõtte Euroopa Komisjoni ametnike hinnangutest ja ettepanekutest Eesti Euroopa Liiduga liitumiseelse ettevalmistamise kohta.

Üldised küsimused, põllukultuurid, puu- ja köögiviljad

Esindajad rõhutasid, et komisjon näeb probleeme praeguse (1998. aastal kehtinud poliitika - koostaja märkus) Eesti põllumajanduspoliitika

ühildamises EL-i ühtse põllumajanduspoliitikaga. Kuidas Eesti saab hakkama tollide administreerimisega pärast liitumist, kui puudub kaubandusmeetmete administreerimise kogemus? Eesti peaks looma eeldused ühtse põllumajanduspoliitika rakendamiseks. Kavas oleva interventsioonikeskuse loomine annab võimaluse ühtse põllumajanduspoliitika meetmete rakendamiseks. Tollide puudumise tõttu on mõttetu praktiseerida ka interventsioonimehhanismi, kuna teraviljaimport on täiesti vaba. Euroopa Komisjoni arvates peaks Eesti rakendama tolle vähemalt kolmandate riikide suhtes. (Rakendatud alates 2000. aastast.)

Komisjoni esindajad tundsid huvi, kuidas Eesti kavatseb kasutada tootmisest kõrvalejäänud maid. Kas kavatsetakse kasvatada taimi, mis pole ette nähtud toiduainete tootmiseks.

Komisjon tundis huvi, kuidas Eesti kavatseb rakendada liidu siseturul kehtivaid standardeid impordil ja ekspordil ning väikefarmides. Kuidas tagatakse järelvalve.

Komisjon juhtis tähelepanu sellele, et Eestis puuduvad puu- ja köögiviljasektoris tootjaorganisatsioonid, mille ülesanne on turustamise korraldamine. EL-is makstakse puu- ja köögiviljasektoris toetusi ainult tootjaorganisatsioonide kaudu. Riigi roll ei seisne tootmise ja turustamise korraldamises, vaid majandussuhete korraldamise reeglite kehtestamises ja kontrollimises. Komisjon juhtis tähelepanu sellele, et Eesti tootjaorganisatsioonid ei täida olulist rolli – turustamise organiseerimist. Nende tegevus ei ole turule suunatud.

Toetuste maksimisega seotud institutsioonid

Euroopa Liidu põllumajanduse juhtimise ja garantiifondi (EAGGF) kasutamise tingimused. Igal liikmesriigil lasub kohustus kontrollida regulaarselt liidu poolt kaasfinantseeritavaid tegevusi, et vältida mittelubataavaid kulutusi ja pettusi.

- Makseagentuur. SAPARD-is planeeritud finantstoetuste kasutamise eeltingimuseks on Makseagentuuri loomine Põllumajanduse Registrate ja Informatsioonikeskuse baasil. Komisjoni nõuded seoses Makseagentuuri loomisega: määrata pädev institutsioon – ministeerium või minister, sisekontrolli üksus, kinnitav institutsioon (*certifying body*), auditeerimise eest vastutaja jms.

- Integreeritud juhtimise ja kontrolli süsteem (IACS). Süsteemi põhielemendid on piirkondade ja loomade identifitseerimine, arvutiandmebaasid, toetuste avaldused, integreeritud kontrolli süsteem. Iga loom peab olema märgistatud kõrvamärgiga ja igal loomal peab olema unikaalne identifitseerimise number. Igas põllumajandusettevõttes peab olema loomade register. Komisjoni esindajad tundsid huvi, kas 2000. aastal hakatakse registreid pidama vastavalt liidu reeglitele. Kuidas kaardistatakse ja registreeritakse põllumajandusmaid. Eesti soovib teha multifunktsionaalset kaarti, mis annaks infot katastriandmete kohta ja iseloomustaks ka maade põllumajanduslikku kasutamist.

Komisjoni esindajad juhtisid tähelepanu maapiirkondade arengu toetamise üldistele probleemidele: toetuste ja projektide finantseerimiseks vajaliku statistilise andmebaaside loomisele ja õigusaktide vastuvõtmisele. Kas on kehtestatud vähem soodustatud alade (LFA) määramise kriteeriumid: asustustihedus, mulla boniteet, sissetulekute tase? Eesti rakendab EL-is kehtivaid kriteeriume osaliselt.

- Riiklik ladustamine. Reeglid lubavad teatud toodete ületootmise korral kasutada ladustamise kulutuste katmiseks EAGGF- i tagatisosakonna vahendeid.

- LEADER-programm. Eesmärk on innustada avalikku ja erasektorit rakendama kohaliku tasandi kõikides valdkondades uuenduslikke meetmeid.

Piim ja piimatooted. Veise- ja vasikaliha

- Piima ja piimatoodete sektoris käsitleti piima tootmist Eestis, hindu, kvote, interventsiooni, toetusi, piima ja piimatoodete klassifitseerimist, koostist ja märgistamist ning kaubavahetust kolmandate riikidega.

- Piimaturu korraldamise aluseks on EL-is administratiivsed hinnad (ei ole garanteeritud hind), kvoodid, interventsioonikokkuost, impordi- ja ekspordimeetmed. Igale liikmesriigile määratakse kindel tootmiskvoot, mille aluseks võetakse ajalooline referentsaasta. (Lepitakse kokku läbirääkimistel.) Toodangu kogused määratakse tootjatele, kes müüvad piima tööstustele või otsetarbimiseks. Kõik tarned, mis ületavad tootmiskiipi, maksustatakse. Maks moodustab 11,5% piima taotlushinnast. Kasutamata jäänud individuaalseid kvote kasutatakse üleriigiliselt teiste talunike ületoodangu tasakaalustamiseks. Liikmesriik võib valida, kas maksu arvestatakse piimatootja või ostja tasandil. Kvoodid on seotud tootja varadega: juhul kui ettevõtte vara võõrandatakse, antakse ka kvoot edasi.

- Eestis tuleb kehtestada seadusandlik baas kvootide administreerimiseks, seada sisse register ja pidada arvestust. Süsteem kavatakse rakendada enne liitumist.

- Veise- ja vasikaliha sektoris käsitleti valdkonna olukorda Eestis, veiserümpade klassifitseerimissüsteemi, hindu, toetusi, interventsiooni, veiseliha märgistamist ning kaubavahetust kolmandate riikidega.

- Veiseliha ühine turukorraldus hõlmab otseseid toetusi, interventsioonikokkuostu ja turukaitse meetmeid. Sektori edukaks toimimiseks on vaja ametkondi, kes korraldavad impordi-ekspordi litsentseerimist, interventsioonikokkuostu, elusloomade ja rümpade turuhinna kogumist ja loomade identifitseerimist.

- Eesti tunnustab määrustes esitatud nõudeid ning veise- ja vasikaliha ning piima ja piimatoodete sektoris *acquis'* ülevõtmisel suuri probleeme ei näe.

- Eesti taotleb veise- ja vasikaliha sektoris määruse 820/97 veiste identifitseerimine ja registreerimine ning veiseliha toodete märgistamine veiseliha toodetel märgistamisele üleminekuperioodi 31. detsembrini 2005. aastal.

Komisjon rõhutas EL-is rümpade klassifitseerimissüsteemi rakendamise ja ekspordi-impordi litsentside süsteemi vajalikkust.

Sealiha. Lamba- ja kitseliha. Munad ja linnuliha. Albumiinid. Mesi

Antud sektorite sõelumisel konstateeris komisjon, et Eesti tunnustab sea-, lamba-, kitse-, linnuliha ja munade ning mee ja albumiinide sektori *acquis'*id ning on valmis selle üle võtma liitumise hetkel. Erilisi probleeme antud sektorite *acquis'*e ülevõtmiseks ei täheldatud

Veterinaariavaldkonna järelesõelumine

Tootmisfarmid ja töötlemisettevõtted

- Eestis on piimatootmine koondunud suurtesse farmidesse. Neli viiendikku piima toodetakse üle 100 loomaga karjades. Tänapäevased jahutusseadmed on 38 protsendil suurlautades. 71 protsenti kokkuostetud piimast vastab põhinäitajate alusel EL-i nõuetele.

- EL-is liigitatakse piimatööstused töödeldava piima koguse järgi. Eestis töödeldakse 26 ettevõttes alla 2 mln liitri piima aastas ja 15 ettevõttes üle 2 mln liitri aastas. EL-i nõuetele vastab 4 ettevõtet. Väikeettevõtetele on lubatud erisusi tunnustada tingimusel, et hügieeninõuded oleks täidetud. Eesti taotleb eritingimusi tunnustada eeldusega, et toodang turustatakse kohalikel turgudel. Ettevõtete arv väheneb, sest liidu nõuete täitmine ei ole kõigile jõukohane. Enne liitumist on planeeritud investeerida sektorisse 550 mln krooni.

- Eestis on veterinaarteenistuse poolt tunnustatud liha käitlemiseks 281 ettevõtet, neist kuulub suure tootmisvõimsusega II astmesse 17 ettevõtet ja väikese tootmisvõimsusega III astmesse 264 ettevõtet. 84 ettevõtet on madala tootmisvõimsusega ja tegelevad ainult loomade tapmisega. Komisjoni esindajad palusid selgitada mitmeid olulisi probleeme. Kuidas tunnustatakse kompleksettevõtteid, kus on mitu tegevusala? Kuidas õnnestub vähendada ettevõtete arvu? Eesti taotleb suurettevõtetele üleminekuperioodi aastani 2006. Väikeettevõtete EL-i nõuetele vastavusse viimiseks on 31. detsember 2002. aasta. Komisjoni esindajad märkisid, et ettevõtete arvu vähendamine on raske ülesanne. Ettevõtete EL-i nõuetega vastavusse viimiseks tuleks sektorisse investeerida enne liitumist 1,6 mld krooni. Tõenäoliselt ei suuda paljud ettevõtted leida selleks piisavalt vahendeid.

- **Erikultuurid (riis, suhkur, vein, kange alkohol, banaanid, lilled ja taimed, tubakas, seemned, linakiud ja kanep, siidiussid, puuvill, oliivõli, kuivsoöt)**

Eesti ei taotle üheski nimetatud valdkonnas üleminekuperioodi ega tehnilisi erandeid.

Eesti soovib lülitada geograafiliste nimetuste kaitse määrusesse osa Eestis toodetavaid alkohoolseid jooke.

Kaubandusmehhanismid

Antud sektorite sõelumisel konstateeris Euroopa Komisjon, et Eesti võtab *acquis'* liitumishetkest üle ega vaja üleminekuperioodi. Olemasolev süsteem vajab teatud kohandusi, sest Eestis pole senini rakendatud ei tollitariife ega muid kaubanduspoliitilisi meetmeid. Samas on Eesti hästi mõistnud neid ümberkorraldusi, mis vajavad tulevikus sisseviimist. Eesti loob 2001. aastal interventsiooniagentuuri, mille valmisolek peab olema tagatud 2003. aastaks.

Kvaliteedipoliitika

Euroopa Liidu põllumajandussaaduste kvaliteedipoliitika kolm sammast on Nõukogu määrused 2092/91, 2081/92 ja 2082/92 (kaks viimast on olulisimad). Määrus 2081/92 reguleerib põllumajandustoodete ja toiduainete puhul kasutatavate geograafiliste ja päritolu tähiste õiguslikku kaitset. Vastava määruse sätted on plaanis harmoneerida geograafiliste tähiste kaitse seadusega.

Põllumajanduslike testettevõtete majandusnäitajate süsteem (FADN)

Eestis kogutakse nimetatud süsteemi raames põllumajandustootjatelt andmeid alates 1994. aastast. Pidevalt on täiendatud andmete kogumist ja valimit tootjatest. Eesti võtab *acquis'* üle ega vaja üleminekuperioodi.

Agenda 2000

Sellel sõelumisel käsitleti viimaseid EL-i õigusakte (vastu võetud peale 01.03.98) ja Eesti vahepealset arengut. Mingeid täiendavaid probleeme EL-i *acquis'* ülevõtmisel ei ilmnenu.

• Fütosanitaaria

Enamasti on fütosanitaaria valdkond Euroopa Liidus reguleeritud direktiividega. See aga tähendab, et EL-i vastavad õigusaktid peavad olema Eestis harmoneeritud ning neis sisalduvad sätted ning tehnilised normatiivid kajastatud riiklikus seadusandluses.

Väga oluline on pädevate institutsioonide olemasolu ja nende suutlikkus seadusandlust efektiivselt rakendada.

Kuna kontroll Euroopa Liidu sisepiiridel peaaegu puudub, omandab erilise tähtsuse kontrolli efektiivsus EL-i välispiiril, milleks tulevikus saab ka Eesti välispiir.

Sõelumisel lubati aktsepteerida EL-i *acquis'* ning deklareeriti suutlikkust seda liitumisel täielikult rakendada.

-

Loomasööt

- Söödaseadus jõustus 1. jaanuaril 1999. aastal. Tegemist on seadusega, mis katab põhilisi EL-is valdkonda reguleerivaid õigusakte (sööta, segasööta, söödalisandeid, keelatud lisaaineid, söötade kontrolli korda ja analüüsimetoodikaid, proovivõtmist ning tootjate ja importijate ning nende poolt toodetavate ja imporditavate söötade registreerimist). Siiski on söödaseaduse ja selle rakendusaktidega EL-i seadusandlus harmoneeritud vaid osaliselt. Harmoneerimine on kavas lõpule viia 2000. aastal.

- Nõukogu direktiiv 96/25/EC, mis sätestab söötade, segasöötade ja bioproteiinide ringlusse panemise eeskirjad, on harmoneeritud osaliselt. Keelatud lisaainete nimekiri, mis kehtestati põllumajandusministri määrusega 1999. aastal, vastab Nõukogu direktiivile 79/373/EEC. Söötade transportimisel, pakendamisel ja pakendi märgistamisel kehtivad nõuded on osaliselt harmoneeritud seadusega.

- Komisjoni direktiivis 98/64/EC sätestatud kontrolli nõuded piiril söötade impordil kolmandatest riikidest ei ole Eestis harmoneeritud. Nimetatud direktiiv ning direktiivid, mis sätestavad ametliku kontrolli kohustuslikud eeskirjad, peavad Eestis saama harmoneeritud 2000. aasta jooksul. Käesoleval ajal toimub imporditud söötade kontroll plaaniliste ja pisteliste kontrolliproovide võtmise kaudu.

- Väga oluline osa söötade kvaliteedi kontrollil on laboratoorsetel analüüsidel. Analüüsitulemuste aktsepteeritavuse saavutamiseks tuleb kasutatavad meetodid ühtlustada EL-is kasutusel olevatega. Ainult nii on võimalik saavutada analüüsitulemuste alusel väljastatavate kvaliteeti tõendavate dokumentide usaldatavus teiste riikide poolt. Käesoleval ajal kasutatakse söötade kontrollil nii rahvusvaheliselt aktsepteeritud (AISO, ICC) kui endises Nõukogude Liidus kasutusel olnud meetodikaid.

Rahvusvaheliste nõuete kohase akrediteerimisega on kavatsatud lõpule

jõuda 2000. aasta jooksul.

- Euroopa Liidus kontrollitoimingute eest kehtestatud tasud on Eestis seadusandlikult kehtestatud riigilõivudena. Riigilõivudena sätestatud tasumäärad erinevad Euroopa Liidus kehtivatest.

- Teatud probleeme tekib Eestil, eriti liikmeksõleku algusaastatel, ebapiisava teaduspotsiaali ja ebarahuldava laboratoorse baasi tõttu liikmesriikidele lisaainetes tunnustamisel pandavate kohustuste täitmisega (*rapporteur member state*).

- Söötade markeerimisnõuete täitmisel takistusi ette näha ei ole. Vastav seadusandlus peab saama harmoneeritud 2000. aastal. Keelatud ainete loetelu ja nende lubatud maksimaalsed piirmäärad söödas on 1999. aasta jõustatud põllumajandusministri määrusega harmoneeritud ja viidud kooskõlla EL-i näitajatega. Erisusi kohapeal toodetud söötade loetelu täiendamisel ega piirnormide suurendamisel ei taotletud.

Taimetervis

- Valdkond on reguleeritud 1994. aastal vastu võetud taimekaitseseaduse ja selle rakendusaktidega. Paraku on Euroopa Liidu õigusaktidega sätestatus harmoneeritud nimetatud seadusega vaid väike osa. Ka puudusid kehtivas seaduses volitusnormid rakendusaktide kehtestamiseks. Eeltoodut arvesse võttes otsustati töötada välja uus seadus, mille jõustumisajaks lubat sõelumisel 2000. aastal. Uue seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktidega peab saama harmoneeritud enamik Euroopa Liidus taimetervisse valdkonda reguleerivast seadusandlusest. Ülejäänud Euroopa Liidu õigusaktide harmoneerimine tuleb lõpetada 2001. aastal.

Fütosanitaarsete kaupade liikumiseks on avatud 11 piiripunkti. Liitumise ajaks peaks neist alles jääma maksimaalselt 4-5: Vene Föderatsiooni piiril sadamates ja Tallinna lennujaamas, mis oleks võimalik siis ka nõuetekohaselt välja ehitada.

- Andmeid kahe Euroopa Liidus väga suureks probleemiks oleva ohtliku taimekahjustaja - kartuli ringmädaniku ja kartuli pruun-baktermädaniku leviku suhtes ei olnud võimalik esitada laboratoorsete uuringute puudumise tõttu. Eesti peab lähiaastatel tähelepanu pöörama nõuetekohase laboratoorse baasi väljakujundamisele ja vajaliku väljaõppega spetsialistide koolitamisele.

- Eesti on Euroopa ja Vahemeremaade Taimekaitse Organisatsiooni (EPPO) ja Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) liige. 2000. aastal on kavas ühineda Rahvusvahelise Taimekaitse Konventsiooniga (IPPC). Nimetatud organisatsioonidega ühinemine on Euroopa Liiduga liitumise eeltingimuseks.

Seeme ja taimne paljundusmaterjal

- Valdkond on reguleeritud 1998. aastal jõustunud seemne ja taimse paljundusmaterjali seaduse ning selle 1999. aastal jõustunud rakendusaktidega, millega on valdav osa EL-i seadusandluses harmoneeritud. Erandi moodustavad vaid peediseemne ja viinamarja paljundusmaterjali turustamist reguleerivad direktiivid, mille tootmine ei ole Eestis olulise tähtsusega ning mille harmoneerimise tähtajaks on seetõttu 2002. aastal. Eesti on Rahvusvahelise Seemnekontrolli Assotsiatsioon (ISTA) liige ja ühinenud OECD Seemne Skeemidega. Mõlema organisatsiooniga ühinemine on Euroopa Liiduga liitumise eeltingimusteks.

- **Erisustena** toodi esile vajadus tõkestada tuulekaera levikut. Kehtestatud protseduuri kohaselt on liikmesriikidel võimalik taotleda luba kehtestada

nende territooriumil tuulekaera sisalduse kohta seemnes karmimaid tingimusi, kui on sätestatud direktiivselt. Eesti poolt avaldati soovi kehtestada analoogiliselt Skandinaavia riikidega nimetatud piirmääraks 0. Tuulekaera massiline levik Eestis ei ole probleemiks vaid seemnetootmises ega ka teraviljakasvatuses, sest tuulekaera ei luba suurem osa Euroopa Liidu liikmesriikidest ka toidu- ja söödateraviljas. See omakorda võib aga saada takistuseks Eestis toodetud teravilja turustamisel.

- Tehti ettepanek lisada *Galega orientalis L.* Euroopa Liidus sertifitseeritavate ja Euroopa Liidu ühtsesse sortide kataloogi võtmisele kuuluvate liikide loetellu, loomaks võimalust selle seemne turustamiseks Euroopa Liidu liikmesriikides.

Sordikaitse

- Valdkond on reguleeritud 1998. aastal jõustunud sordikaitseseaduse ja selle rakendusaktidega. Seaduse ülesehituses on järgitud Euroopa Liidus valdkonda reguleerivate Nõukogu määruste ülesehituse põhimõtteid.

- Sordikaitse valdkonda reguleerivad Euroopa Liidus määrused, nende harmoneerimine ei ole nõutav ning need jõustuvad liitumisel automaatselt. Eesti sordikaitse süsteemi ülesehitamine analoogiliselt Euroopa Liidu mudeliga juba enne liitumist annab võimaluse läbirääkimiste käigus lahendada küsimus sellest, kuidas Eestis juba kaitse alla võetud sortidele on võimalik liitumisjärgselt laiendada Euroopa Liidu kaitset ilma keerulist ja kulukat taotlemise protsessi uuesti läbimata.

- Uute Taimesortide Kaitse Konventsiooniga (UPOV) on kavas ühineda 2000. aastal. Nimetatud organisatsiooniga ühinemine on Euroopa Liiduga liitumise eeltingimus.

Taimekaitsevahendid

- 1994. aastal jõustunud valdkonda reguleerivat taimekaitseseadust 1999. aastal taimekaitsevahendite osas muudeti, mille tulemusena lisati muu hulgas ka rida volitusnorme rakendusaktide kehtestamiseks. Sõelumise ajaks oli suurem osa Euroopa Liidus taimekaitsevahendite registreerimist ja kasutamist reguleerivast seadusandlusest harmoneeritud. Viimaste vajalike täienduste sisseviimine on ette nähtud uue taimekaitseseadusega, mis peab jõustuma 2000. aastal.

- Taimekaitsevahendites keelatud toimeainete nimekiri on Euroopa Liidu vastava nimekirjaga harmoneeritud, kuid ei ole sellega identne. Erinevuseks on, et see sisaldab lisaks toimeaineid, mis on soovitatud keelata Läänemere Kaitse Konventsiooniga. See tingimus ei ole takistuseks liitumisel.

- Taimekaitsevahendite jääkide lubatud sisaldust reguleeriv Euroopa Liidu seadusandlus on harmoneeritud toiduseaduse ja taimekaitseaduse ning nende rakendusaktidega.

- Probleeme Euroopa Liidus kehtestatud maksimaalsete taimekaitsevahendite jääkide lubatud piirmäärade ülevõtmisel ei nähta. Jääkide lubatud piirmäärade ja impordil esitatavate nõuete kehtestamisel lähtutakse *Codex Alimentarius'*est.

- Eesti on ühinenud Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO), Euroopa ja Vahemeremaade Taimekaitse Organisatsiooni (EPPO) ja *Codex Alimentarius'*ega, mis on Euroopa Liiduga liitumise eeltingimuseks.

Mahepõllumajandus

- Valdkonda reguleerivad 1998. aastal jõustunud mahepõllumajanduse seadus ja selle rakendusaktid. Seadus on vastu võetud toiduseaduse § 2 täitmiseks, samas kui Euroopa Liidus valdkonda reguleerivate regulatsioonide mõjuala on oluliselt laiem, käsitledes lisaks mahetoidu tootmisele ka mahemaaviljelust ja -loomakasvatust. Lisaks viidi 1995. aastal (jõustus 1998. aastal) Euroopa Liidu seadusandlusesse sisse muudatused järelevalve eest vastutavatele organisatsioonidele esitatavates nõudmistes. 1999. aastal välja antud uus määrus (*Council Regulation (EC)1804/1999*) sätestab loomakasvatuse nõuded. Eeltoodud põhjustel vajab kehtiv seadus 2000. aastal muutmist.

- **Erisustena** tehti ettepanek lubada võimalusel laiendada tubaka *Nicotiana tabacum* ekstrakti ja kaaliumpermanganaadi lahuse kasutamist kahjurite tõrjel kõikidel kultuuridel erinevalt Euroopa Liidu seadusandlusest, kus kultuuride loetelu on piiratud.

Samuti taotleli luba kasutada turvast, lisaks aiandusele nagu Euroopa Liidu regulatsioonis sätestatud, ka allapanuna loomakasvatuses ning multšina ja kompostina avamaal.

Taimehügieen

- Valdkonda katab toiduseadus ja selle rakendusaktid. Lubatud piirmäärade ületamise korral annab seadus võimaluse toodangu turustamise keelustamiseks ja rahatrahvide määramiseks.

- Nitraatidesisalduse määramisel on seniajani tuginetud pistelisele proovivõtmisele, mitte monitooringule. Probleeme sellega ei ole, sest senise kontrolli tulemused on kinnitanud suhteliselt madalat nitraatidesisaldust. Mükotoksiine on määratud teraviljas ja loomse päritoluga toodetes. Tulemused väga head ei ole.

- Nitraatidega ja aflatoksiinidega ei ole probleeme Euroopa Liidu seadusandluses kehtestatud piirmäärade rakendamisel. *Ochratoxin A*, *vomitoxin* ja *zearalenone* osas säilitab Eesti kuni liitumiseni käesoleval ajal kehtivad piirmäärad.